SKOLFS 2000:51
Utkom från trycket den 21 mars 2000

Skolverkets föreskrifter
om kursplaner och betygskriterier för kurser i ämnet företagsekonomi i gymnasieskolan

2000-01-03

Skolverket föreskriver med stöd av 1 kap. 6 § andra stycket och 7 kap. 4 § andra stycket gymnasieförordningen (1992:394) följande.

1 §I bilagan till dessa föreskrifter anges vilka kurser som ingår i ämnet ***företagsekonomi,*** syfte, karaktär och mål för ämnet och kurserna, den kunskapsnivå som alla elever minst skall ha uppnått vid slutet av respektive kurs samt de betygskriterier som gäller för kursen.

2 §I SKOLFS 2000:134 finns ytterligare föreskrifter om tillämpningen av betygskriterierna.

Bilaga

Ämne: Företagsekonomi

Ämnets syfte

Utbildningen i ämnet företagsekonomi syftar till att utveckla förmågan att analysera och kritiskt bedöma företagsekonomiska problem samt att med hjälp av lämpliga metoder lösa dessa. I ett arbetsliv med ett decentraliserat ekonomiskt ansvar behövs företagsekonomiska kunskaper hos fler. Oavsett yrke utför många idag arbetsuppgifter som är av företagsekonomisk karaktär.

Ämnet företagsekonomi syftar även till att öka förståelsen av företags och organisationers roll och villkor i samhället. Utbildningen utvecklar förmågan att i förvärvslivet liksom i samhällslivet i övrigt kunna påverka beslut som är viktiga för företagen, samhället och för individen själv.

Entreprenörskap och företagsutveckling har stor betydelse för samhällets utveckling och för sysselsättningen. Utbildningen syftar till att stimulera intresset för entreprenörskap och att utveckla förmågan att ta initiativ och ansvar. I ett snabbt föränderligt arbetsliv krävs kvalitetstänkande, helhetssyn och flexibilitet. Ämnet företagsekonomi syftar till att utveckla en beredskap för att möta dessa krav.

Mål att sträva mot

Skolan skall i sin undervisning i företagsekonomi sträva efter att eleven

utvecklar kunskap om hur företagandet styrs av lagar, regler och andra villkor i samhället,

kommer till insikt om att en medveten och rationell resurshantering hos individen, företaget och samhället leder till en god ekonomi,

utvecklar ett historiskt och internationellt perspektiv på företagande och dess villkor,

reflekterar över vilka konsekvenser internationellt ekonomiskt samarbete har för individ, företag och samhälle,

utvecklar sin förmåga att formulera företagsekonomiska problem samt att välja och tillämpa metoder och tekniker för att lösa problemen,

utvecklar sin förmåga att tillämpa och värdera olika företagsekonomiska teorier,

reflekterar över etiska och miljömässiga frågor som en del av ekonomiskt beslutsfattande,

utvecklar en beredskap inför förändringar beträffande såväl verksamhet, organisation som arbetssätt,

utvecklar sin förmåga att i företagsekonomiska sammanhang ta initiativ och ansvar och att leda och samarbeta,

uppövar sin förmåga att använda informationsteknik i företagsekonomiska sammanhang och som användare formulera krav och önskemål.

Ämnets karaktär och uppbyggnad

Ett företag är en sammanhållen verksamhet, där individer samverkar för att utföra vissa uppgifter med en vilja att uppnå förutbestämda mål. För att kunna utföra dessa uppgifter utvecklas relationer till andra grupper i samhället. Med denna definition faller många olika slag av mänsklig verksamhet under begreppet företag. Hit räknas inte bara företag inom det privata näringslivet utan även verksamhet inom den offentliga sektorn, organisationer och föreningar.

I ämnet företagsekonomi studeras sådana metoder och tekniker, som används i praktisk verksamhet. Dessa metoder och tekniker har i stor utsträckning kommit till som resultat av arbete med uppkomna företagsekonomiska problem. Problemen har skiftat i karaktär beroende på samhällsutvecklingen i övrigt, vilket betyder att ämnets innehåll kommit att successivt förändras genom

decennierna. Detta till trots har de traditionella områdena inom ämnet levt kvar.

Allt företagande har en grund i olika mänskliga behov. Därför behövs ett kontinuerligt informationsflöde mellan företag och konsumenter. Marknadsföring handlar om att finna och förutse behov och önskemål av varor och tjänster för att kunna skapa ett konkurrenskraftigt och lönsamt utbud.

När marknadens behov är identifierat gäller det att organisera verksamheten så att behovet kan tillfredsställas på ett effektivt sätt. Inom området organisation studeras teorier och metoder för organisation och ledarskap. Metoderna har varierat över tiden. Förändringarna är intimt förknippade med en förändrad syn på människan och hennes behov i arbetslivet. Utvecklingen har gått från den klassiska teorin, där människor endast är intresserade av ett ekonomiskt utbyte av arbetet, till dagens människosyn som beaktar människans behov av motivation, tillfredsställelse och självförverkligande.

Redovisning hade under många decennier en dominerande plats inom ämnet företagsekonomi. Ämnet handlade då framför allt om ekonomisk planering och utvärdering, medan marknadsföring och organisatoriska aspekter var föga utvecklade. Fortfarande är redovisning ett centralt område om än inte lika dominerande. Området består av en lagstadgad extern del och en intern del. Den externa redovisningen upprättas för att ge olika intressenter möjligheter att bedöma företagets verksamhet. Den interna redovisningen ger företaget ett instrument för kontroll och styrning av verksamheten.

Även kostnads- och intäktsanalys är sedan decennier ett viktigt område inom företagsekonomin. Med hjälp av analytiska metoder och olika typer av kalkyler skapas underlag för rationella val mellan olika alternativ och därmed möjligheter att effektivt utnyttja tillgängliga resurser.

Även om dessa områden fortfarande kommer att utgöra grunden för indelningen av ämnet företagsekonomi, krävs ändå en anpassning av utbildningen till dagens situation. Under de senaste åren har förutsättningarna att driva företag drastiskt förändrats. Den kanske viktigaste faktorn är utvecklingen av informationstekniken (IT). Genom IT har företagen fått en enklare och effektivare kommunikation. Det gäller inte bara kommunikationen mellan människor utan också den ökade tillgången till register, databanker och medier – källor som bidrar till att ge en effektivare informationssökning. Analyser och redovisningar har likaså kunnat effektiviseras. Utvecklingen inom IT påverkar

undervisningen inom vart och ett av de traditionella områdena.

Internationaliseringen är ytterligare en faktor, som under de senaste åren starkt förändrat företagandets villkor. Det gäller till exempel frågor som upphandling och konkurrens, där det internationella samhället både innebär problem och möjligheter för företagen.

Sammanfattningsvis kan den traditionella indelningen av ämnet företagsekonomi bibehållas, även om innehållet påverkas av de förändringar som för närvarande sker i företagandets villkor. Ämnets kursstruktur följer i princip de olika ämnesområdena och består av tio kurser.

Företagsekonomi A är en grundkurs i ämnet med inslag av privatekonomi. Kursen behandlar företagens roll och villkor i vårt samhälle samt övar grundläggande företagsekonomiska begrepp och metoder anpassade till vald studieinriktning. Företagsekonomi A är gemensam kurs inom den ekonomiska inriktningen på samhällsvetenskapsprogrammet.

Företagsekonomi B, som bygger på Företagsekonomi A eller Småföretagande A, är en kurs där hela det företagsekonomiska ämnesområdet behandlas för att ge en helhetsbild av företagens verksamhet. Företagsekonomiska begrepp används för att definiera problem inom alla ämnesområden. Olika metoder och tekniker används inom marknadsföring, organisation, redovisning och kalkylering. Företagsekonomi B är gemensam kurs inom den ekonomiska inriktningen på samhällsvetenskapsprogrammet.

Redovisning och beskattning, som bygger på Företagsekonomi B, ger fördjupade kunskaper i redovisningsarbetets alla delar, dvs. registrering, rapportering och analys av resultat och ekonomisk ställning. Samhällets styrning genom utvecklade normer, regler och lagar diskuteras och analyseras och där ingår skattesystemets konstruktion och grundregler. Revisionens roll, syfte och metoder i ett demokratiskt samhälle hör även till innehållet. Redovisning och beskattning är en valbar kurs.

Marknadsföring, som bygger på Företagsekonomi B, är en fördjupningskurs med sikte på att utveckla förmågan att definiera problem och att söka, sammanställa och analysera information för att kunna föreslå lösningar på marknadsföringsproblem. Eftersom informationstekniken (IT) har påverkat marknadsföringens utformning och möjligheter och nya metoder och medier har skapats är detta viktiga inslag i kursen. Marknadsföring är en valbar kurs.

I kursen *Finansiering och kalkylering*, som bygger på Företagsekonomi B, utvecklas förmågan att skapa ett ekonomiskt beslutsunderlag i form av kalkyler och

lönsamhetsbedömningar. Resultaten bedöms och användbarheten värderas i givna beslutssituationer. Finansiell planering, dvs. att kunna beräkna kapitalbehov och värdera olika finansieringsformer, utgör kursens andra del. Finansiering och kalkylering är en valbar kurs.

Kursen *Organisation och ledarskap* breddar och fördjupar kunskaperna om att skapa förutsättningar för företag att nå uppställda mål. Olika modeller, teorier och synsätt om organisation och ledarskap analyseras, diskuteras och värderas. Organisation och ledarskap är en valbar kurs.

Småföretagande A behandlar de mindre företagens roll och funktion. Kursen utvecklar förmågan att använda sådana enklare metoder och tekniker, som de mindre företagen inom verksamhetsområdet använder inom marknadsföring, redovisning och kalkylering. Småföretagande A är en valbar kurs.

Småföretagande B, som bygger på Småföretagande A eller Företagsekonomi B, ger en helhetsbild av företagande från affärsidé till etablerad verksamhet i mindre företag men behandlar även entreprenörens roll i samhällets utveckling. Småföretagande B är en valbar kurs.

Kursen *Internationell ekonomi* tar upp internationella ekonomiska relationer och behandlar orsaker till och konsekvenser av den ökade globaliseringen. Internationell ekonomi är gemensam kurs inom den ekonomiska inriktningen på samhällsvetenskapsprogrammet.

Kursen *Export och import*, som bygger på Företagsekonomi A eller Småföretagande A, behandlar utrikeshandelns betydelse för svenskt näringsliv och samhälle samt de regler som gäller för handeln inom EU och övrig internationell handel. I kursen ingår också att hantera olika dokument i samband med export och import inom och utom EU. Export och import är en valbar kurs.

Ämne: **Företagsekonomi**
Kurs: **Export och import**
Kurskod: **FE1209**
Poäng: **50**

Mål

Mål som eleverna skall ha uppnått efter avslutad kurs

Eleven skall
ha kännedom om den svenska utrikeshandelns struktur och förutsättningar,

ha kunskap om Sveriges frihandelsavtal med EU och övriga länder samt olika restriktioner för export och import,

känna till olika myndigheter och organisationer som kan hjälpa svenska företag vid export- och importaffärer,

ha kunskap om olika slag av handelshinder och vara medveten om betydelsen av internationell standard för varor,

ha kännedom om internationella leverans- och försäkringsvillkor,

ha kunskap om olika metoder för betalning och valutahantering vid handel inom EU och övrig internationell handel,

kunna upprätta vanligt förekommande handelsdokument vid import och export av varor,

ha kännedom om svenska tullbestämmelser samt känna till var man kan hitta information om andra länders bestämmelser,

förstå hur skillnader i kultur och samhälle samt miljökrav kan påverka den internationella handeln,

känna till möjligheter och problem som är förknippade med den elektroniska internationella handeln,

kunna använda informationsteknik som hjälpmedel vid beräkningar och dokumentation.

Betygskriterier

Kriterier för betyget Godkänd

Eleven beskriver översiktligt den svenska utrikeshandelns omfattning och inriktning, de frihandelsavtal som Sverige omfattas av samt de svenska tullbestämmelserna.

Eleven beskriver hur den internationella handeln påverkas av kulturella faktorer, samhällssystem och miljökrav samt

ger exempel på myndigheter och organisationer som kan hjälpa svenska företag vid utrikeshandel.

Eleven ger exempel på olika handelshinder och redogör för betydelsen av internationell standard för varor.

Eleven beskriver översiktligt EU:s och övriga internationella leverans- och försäkringsvillkor samt regler för valutahantering och utlandsbetalningar.

Eleven beskriver den internationella elektroniska handelns utbredning och villkor.

Eleven upprättar med hjälp av instruktioner och andra hjälpmedel de vanligaste dokumenten i samband med utrikeshandel samt använder med viss handledning informationsteknik vid beräkningar och dokumentation.

Kriterier för betyget Väl godkänd

Eleven jämför olika länders förutsättningar för internationell handel samt redogör för innebörden av de frihandelsavtal som Sverige omfattas av.

Eleven beskriver situationer där myndigheter och organisationer kan hjälpa svenska företag vid utrikeshandel.

Eleven tillämpar med stöd av instruktioner och informationsmaterial internationella leverans- och försäkringsvillkor samt regler för valutahantering och utlandsbetalningar.

Eleven upprättar de vanligaste dokumenten vid utrikeshandel samt använder informationsteknik vid beräkningar och dokumentation.

Kriterier för betyget Mycket väl godkänd

Eleven ger exempel på hinder och möjligheter för svensk utrikeshandel.

Eleven tillämpar internationella handelsvillkor i vardagliga och realistiska situationer.

Ämne: **Företagsekonomi**
Kurs: **Finansiering och kalkylering**
Kurskod: **FE1201**
Poäng: **50**

Mål

Mål som eleverna skall ha uppnått efter avslutad kurs

Eleven skall
kunna utföra ekonomiska beräkningar som underlag för lönsamhetsbedömning, ekonomisk planering och finansiering,

förstå valet av kalkylmetod och kunna välja lämplig information som underlag för kalkyler,

kunna bedöma kalkylresultatens användbarhet i en beslutssituation,

kunna beräkna ett företags kapitalbehov,

kunna föreslå och värdera olika alternativ till finansiering av kapitalbehov och förstå hur vald finansiering påverkar företagets lönsamhet och finansiella balans,

kunna använda informationsteknik för beräkning, simulering och uppbyggnad av kalkylmodeller.

Betygskriterier

Kriterier för betyget Godkänd

Eleven utför enkla och vanliga ekonomiska beräkningar som underlag för lönsamhetsbedömningar, ekonomisk planering och finansiering.

Eleven väljer lämplig metod och information som underlag för enkla och vanliga beräkningar och drar slutsatser av resultatet.

Eleven beräknar med stöd av instruktioner ett företags kapitalbehov, ger exempel på olika sätt att finansiera detta och redogör för hur olika finansieringskällor påverkar företags lönsamhet och finansiella ställning.

Eleven använder med viss handledning informationsteknik som hjälpmedel inom ämnesområdet.

Kriterier för betyget Väl godkänd

Eleven utför ekonomiska beräkningar av olika svårighetsgrader och art som underlag för lönsamhetsbedömningar, ekonomisk planering och finansiering.

Eleven väljer lämplig metod och information som underlag för beräkningar av olika svårighetsgrader och art och värderar resultatet av beräkningarna.

Eleven beräknar företags kapitalbehov och värderar olika finansieringsalternativ.

Eleven använder informationsteknik som hjälpmedel inom ämnesområdet.

Kriterier för betyget Mycket väl godkänd

Eleven värderar och föreslår beräkningsmetoder i olika företagsekonomiska sammanhang, samt visar säkerhet i att lösa problem.

Eleven värderar och föreslår i givna situationer alternativa finansieringskällor.

Ämne: Företagsekonomi

Kurs: **Företagsekonomi A**
Kurskod: **FE1202**
Poäng: **50**

Mål

Mål som eleverna skall ha uppnått efter avslutad kurs

Eleven skall
förstå affärsidéns betydelse för verksamheten,

kunna beskriva företag med avseende på dess verksamhet, företagsform, intressenter, uppbyggnad och utveckling,

känna till grundläggande villkor för och begrepp inom inköp och försäljning,

kunna utföra grundläggande företagsekonomiska kalkyler och lönsamhetsbedömningar,

ha kunskap om ekonomisk planering och uppföljning för privatpersoner och företag,

kunna förstå det lokala näringslivets framväxt, struktur och förutsättningar för den framtida utvecklingen.

Betygskriterier

Kriterier för betyget Godkänd

Eleven beskriver ett företags verksamhet, uppbyggnad, företagsform och intressenter samt resonerar om hur en affärsidé ligger till grund för verksamheten.

Eleven redogör för vanliga begrepp och villkor inom inköps- och försäljningsarbete samt utför enkla företagsekonomiska beräkningar.

Eleven förklarar betydelsen av och sambandet mellan planering och uppföljning av en verksamhet.

Eleven beskriver översiktligt ett lokalt näringslivs sammansättning och utveckling.

Kriterier för betyget Väl godkänd

Eleven jämför olika företag med avseende på dess verksamheter, uppbyggnad, företagsform och intressenter.

Eleven beskriver ett inköpsärende, hur försäljningsåtgärder anpassas till ett företag samt väljer relevant information som underlag för enkla företagsekonomiska beräkningar.

Eleven analyserar och jämför faktorer som påverkar ett lokalt näringslivs sammansättning och utveckling.

Kriterier för betyget Mycket väl godkänd

Eleven använder företagsekonomiska kalkyler som beslutsunderlag.

Eleven beskriver i företagsekonomiska termer problem som kan uppkomma inom ett företag.

Eleven analyserar aktuella utvecklingstendenser och bedömer hur dessa kan komma att påverka det lokala näringslivet.

Ämne: **Företagsekonomi**
Kurs: **Företagsekonomi B**
Kurskod: **FE1203**
Poäng: **150**

Mål

Mål som eleverna skall ha uppnått efter avslutad kurs

Eleven skall
förstå affärsidéns betydelse för företagande,

ha kunskap om företagandets villkor och hur de förändras över tiden,

ha förmåga att analysera, kritiskt bedöma och lösa problem för att kunna ta ställning i frågor som är viktiga för samhället, företaget eller individen,

kunna ta ställning till etiska frågor och konsekvenser för miljön av företagsekonomiska beslut,

ha kunskap om olika principer för organisation, ledarskap och samarbete,

ha kunskap om olika företags verksamhet, uppbyggnad, företagsform och utveckling,

kunna tillämpa principer och metoder för budgetering, finansiering och kalkylering,

kunna tillämpa principer och metoder för marknadsföring och redovisning,

kunna utföra ekonomiska arbetsuppgifter med hjälp av aktuell informationsteknik och i lämpliga arbetsformer.

Betygskriterier

Kriterier för betyget Godkänd

Eleven resonerar kring affärsidéns betydelse för företagande.

Eleven beskriver grunddragen i det svenska näringslivets utveckling.

Eleven löser enkla företagsekonomiska problem, väger in etiska och miljömässiga aspekter samt sammanställer och presenterar resultaten.

Eleven redogör för vanliga företagsformer, några olika företags verksamhet och några vanliga principer för organisation och arbetsledning i företag.

Eleven upprättar enkla budgetar och kalkyler samt redogör för olika former av finansiering.

Eleven upprättar enkla affärsdokument, bokför vanliga affärshändelser samt upprättar och tolkar enkla bokslut.

Eleven upprättar en enkel marknadsplan samt beräknar kostnaden för planens genomförande.

Eleven använder med viss handledning informationsteknik vid enkla företagsekonomiska tillämpningar.

Kriterier för betyget Väl godkänd

Eleven redogör för faktorer som påverkat det svenska näringslivets utveckling samt beskriver och analyserar troliga utvecklingstendenser.

Eleven jämför alternativa lösningar på enkla företagsekonomiska problem, med beaktande av etiska och miljömässiga aspekter.

Eleven motiverar i förhållande till konkreta situationer val av företagsform och organisationsprincip.

Eleven använder resultat av upprättade kalkyler som beslutsunderlag, analyserar budgetavvikelser samt bedömer olika former av finansiering.

Eleven påvisar sambanden mellan resultaträkning och balansräkning samt analyserar enkla bokslut.

Eleven upprättar en marknadsplan utifrån en vardaglig situation samt gör en lönsamhetsbedömning.

Eleven använder informationsteknik vid företagsekonomiska tillämpningar.

Kriterier för betyget Mycket väl godkänd

Eleven analyserar autentiska företagsekonomiska ställningstaganden och föreslår adekvata lösningar till komplexa ekonomiska problem.

Eleven tolkar och värderar ekonomisk information samt bedömer hur förändringar i samhället påverkar företagandet och dess villkor.

Ämne: Företagsekonomi

Kurs: **Internationell ekonomi**
Kurskod: **FE1210**
Poäng: **50**

Mål

Mål som eleverna skall ha uppnått efter avslutad kurs

Eleven skall
ha kunskap om den globala resursfördelningen,

kunna förklara den internationella handelns utveckling med hjälp av ekonomiska teorier,

ha kunskap om faktorer som påverkar den internationella handelns omfattning och struktur,

ha kännedom om olika former av organiserat ekonomiskt samarbete mellan länder,

ha kunskap om hur länders kultur avspeglas i handelskontakter mellan företag i olika länder,

ha kunskap om strukturella förändringar i svenskt näringsliv,

kunna se samband mellan produktionskostnader i olika delar av världen och företagens lokalisering och internationella handel,

ha kännedom om hur de finansiella marknaderna fungerar i den internationella ekonomin.

Betygskriterier

Kriterier för betyget Godkänd

Eleven redogör för fördelningen av världens resurser samt för faktorer som påverkar den internationella handelns omfattning och struktur.

Eleven beskriver med hjälp av ekonomisk teori den internationella handelns framväxt och struktur.

Eleven redovisar regler och andra förutsättningar som underlättar eller försvårar internationell handel.

Eleven beskriver några former av ekonomiskt samarbete mellan länder.

Eleven beskriver hur länders kulturer avspeglas i affärslivets rättsuppfattning och syn på etik och miljöfrågor.

Eleven beskriver några förändringar i det svenska näringslivets sammansättning och organisation samt redogör för sambanden mellan produktionskostnader i olika länder och företagens lokalisering och handel.

Eleven beskriver olika aktörers funktion på de finansiella marknaderna.

Kriterier för betyget Väl godkänd

Eleven bedömer hur olika former av internationellt handelssamarbete påverkar företagens verksamhet.

Eleven analyserar hur aktuella utvecklingstendenser kan komma att påverka svenskt näringsliv.

Eleven värderar valutamarknadens betydelse för handel och ekonomi i olika sammanhang.

Kriterier för betyget Mycket väl godkänd

Eleven jämför och bedömer olika länders förutsättningar för internationell handel.

Eleven analyserar aktuella internationella händelser med hjälp av ekonomiska teorier.

Ämne: **Företagsekonomi**
Kurs: **Marknadsföring**
Kurskod: **FE1204**
Poäng: **100**

Mål

Mål som eleverna skall ha uppnått efter avslutad kurs

Eleven skall

kunna formulera och analysera marknadsföringsproblem samt ge förslag på lösningar anpassade till samhällets lagar och krav på etik och miljö,

förstå sambanden mellan affärsidéer, omvärldsfaktorer och strategier,

kunna använda relevanta metoder och hjälpmedel för att hämta information om marknaden samt göra marknadsanalyser och framtidsbedömningar,

kunna utforma och följa upp en marknadsplan,

kunna välja och använda konkurrensmedel vid olika marknadsaktiviteter,

känna till metoder och lönsamhetsresonemang inom inköp och försäljning,

kunna använda informationsteknik som ett hjälpmedel i marknadsföringsarbetet,

kunna göra företagsekonomiska bedömningar av olika marknadsföringsåtgärder,

känna till viktiga utvecklingstendenser inom ämnesområdet.

Betygskriterier

Kriterier för betyget Godkänd

Eleven beskriver problem inom marknadsföring och redogör för tänkbara lösningar anpassade till lagstiftning och krav på etik och miljö.

Eleven beskriver samband mellan affärsidéer, omvärldsfaktorer och långsiktiga åtgärder som ett företag vidtar.

Eleven samlar med visst stöd och med skilda metoder information om marknaden, sammanställer dessa samt utnyttjar insamlat material för att utarbeta, följa upp och bedöma enkla marknadsplaner.

Eleven använder olika metoder för lönsamhetsbedömningar inom inköp och försäljning.

Eleven kan ge exempel på utvecklingstendenser inom ämnesområdet.

Eleven använder med viss handledning informationsteknik inom marknadsföringsarbetet.

Kriterier för betyget Väl godkänd

Eleven granskar kritiskt olika marknadsföringsmetoder och konsekvenser av deras tillämpningar.

Eleven använder olika slags lönsamhetsberäkningar som underlag för inköps- och försäljningsbeslut.

Eleven kan tillämpa aktuella lagar i skilda marknadsföringssituationer.

Eleven använder informationsteknik i marknadsföringsarbetet.

Kriterier för betyget Mycket väl godkänd

Eleven gör egna bedömningar om val av konkurrensmedel vid skilda marknadsaktiviteter och har en helhetssyn på utvecklingstendenser inom marknadsföring.

Eleven använder inhämtade kunskaper för att på egen hand hantera nya och realistiska problem inom marknadsföringen.

Eleven analyserar och bedömer hur förändringar i samhället påverkar marknadsföringens metoder och utformning.

Ämne: Företagsekonomi

Kurs: **Organisation och ledarskap**
Kurskod: **FE1205**
Poäng: **50**

Mål

Mål som eleverna skall ha uppnått efter avslutad kurs

Eleven skall
ha kunskap om olika företags struktur och utveckling,

ha kunskap om lagar inom arbetsrätt och arbetsmiljö samt vara medveten om företagets ansvar för att dessa lagar efterlevs,

ha kunskap om olika metoder för att styra företags verksamhet,

ha kunskap om ledarskapets olika funktioner och hur ledarskapet påverkar verksamheten,

känna till olika faktorer av betydelse för motivationen i arbetslivet,

kunna ta ställning till etiska frågor vid utövande av ledarskap,

ha kunskap om arbetslivets behov av kompetensutveckling, flexibilitet och kontinuerlig förändring.

Betygskriterier

Kriterier för betyget Godkänd

Eleven redogör översiktligt för olika företags uppbyggnad och utveckling.

Eleven redogör för skilda sätt att styra och leda företag samt känner till olika metoder att utöva ledarskap.

Eleven bedömer i konkreta situationer ledarskapets etik- och moralfrågor.

Eleven ger exempel på arbetsrättsliga lagar och avtal som påverkar företagens verksamhet.

Eleven beskriver med konkreta exempel arbetslivets behov av livslångt lärande, flexibilitet och kontinuerlig förnyelse.

Kriterier för betyget Väl godkänd

Eleven diskuterar sambanden mellan ledarskapets olika funktioner och beskriver hur företag och organisationer kan vara organiserade.

Eleven löser enkla arbetsrättsliga problem.

Kriterier för betyget Mycket väl godkänd

Eleven analyserar olika sätt att organisera företag och verksamheter samt har ett kritiskt och granskande förhållningssätt till olika ledarskapsteorier.

Eleven tar ställning till ledarskapets etik- och moralfrågor samt analyserar och diskuterar ledarskapets roll i olika verksamheter.

Eleven drar egna slutsatser om arbetsrättens betydelse inom företagande.

Ämne: **Företagsekonomi**
Kurs: **Redovisning och beskattning**
Kurskod: **FE1206**
Poäng: **100**

Mål

Mål som eleverna skall ha uppnått efter avslutad kurs

Eleven skall
förstå hur olika delar i ett redovisningssystem kan samverka,

kunna tillämpa lagar som reglerar företagens redovisning, rapportering och beskattning,

kunna bokföra externa och interna transaktioner,

kunna upprätta bokslut och förstå hur olika åtgärder vid bokslut påverkar företagens resultat och ekonomiska ställning,

kunna upprätta handlingar som ingår i årsbokslut respektive årsredovisning,

kunna följa upp och analysera bokslut samt bedöma företagets ekonomiska utveckling,

känna till grundläggande principer för revision,

ha kunskap om företags skatter och deklarationer,

kunna använda informationsteknik som hjälpmedel för ekonomisk planering, redovisning och beskattning,

känna till skillnader mellan olika länders utformning av och krav på redovisning,

känna till utvecklingstendenser inom ämnesområdet.

Betygskriterier

Kriterier för betyget Godkänd

Eleven beskriver ett redovisningssystem och hur dess delar samverkar samt tillämpar i enkla situationer lagar som reglerar ett företags redovisning, rapportering och beskattning.

Eleven bokför enkla externa och interna transaktioner och upprättar bokslut och övriga handlingar för företag, där övervägandena i bokslutet är av okomplicerad art.

Eleven bedömer med hjälp av bokslut och information från budget och redovisning ett företags ekonomiska utveckling.

Eleven beskriver grundläggande principer för revision.

Eleven beskriver skattesystemet och upprättar enkla deklarationer.

Eleven beskriver redovisningsprinciper som används i andra länder.

Eleven beskriver några aktuella förändringar inom ämnesområdet.

Eleven använder med viss handledning informationsteknik i redovisnings- och deklarationstillämpningar.

Kriterier för betyget Väl godkänd

Eleven tillämpar i vardagliga situationer lagar som reglerar ett företags redovisning, rapportering och beskattning.

Eleven bokför externa och interna transaktioner av varierande svårighetsgrad och upprättar bokslut och övriga handlingar för företag.

Eleven analyserar bokslut och värderar företags ekonomiska utveckling.

Eleven beräknar slutlig skatt utifrån en upprättad deklaration.

Eleven redogör för aktuella förändringar inom ämnesområdet, deras syfte och innehåll.

Eleven använder informationsteknik som hjälpmedel inom området.

Kriterier för betyget Mycket väl godkänd

Eleven resonerar kring sambanden mellan samhällsutveckling och förändringar av de normer och regler som styr företagens redovisning och rapportering.

Eleven tillämpar sina kunskaper i nya situationer.

Eleven analyserar och bedömer information från autentiska årsredovisningar.

Ämne: Företagsekonomi

Kurs: **Småföretagande A**
Kurskod: **FE1207**
Poäng: **50**

Mål

Mål som eleverna skall ha uppnått efter avslutad kurs

Eleven skall
förstå affärsidéns betydelse för företagande,

kunna beskriva företag utifrån dess verksamhet, företagsform, intressenter, uppbyggnad och utveckling,

känna till lagar och regler som påverkar förutsättningar för företagande,

kunna tillämpa grundläggande principer och metoder för budgetering och kalkylering för små företag inom valt verksamhetsområde,

kunna tillämpa grundläggande principer och metoder för marknadsföring och redovisning för små företag inom valt verksamhetsområde,

kunna förstå det lokala näringslivets framväxt, struktur och förutsättningar för den framtida utvecklingen.

Betygskriterier

Kriterier för betyget Godkänd

Eleven beskriver översiktligt ett företags verksamhet, uppbyggnad, företagsform och intressenter samt hur affärsidén ligger till grund för verksamheten.

Eleven är orienterad om lagar och regler som påverkar förutsättningarna för småföretagande.

Eleven upprättar enkla kalkyler och budgetar för små företag inom valt verksamhetsområde och redogör för grundläggande principer och metoder för små företags marknadsföring.

Eleven konterar enkla affärshändelser.

Eleven ger exempel på det lokala näringslivets sammansättning och utveckling samt beskriver några av de myndigheter, organisationer och övriga intressenter som kan vara viktiga för en viss bransch.

Kriterier för betyget Väl godkänd

Eleven identifierar och beskriver under vilka förhållanden småföretagen verkar.

Eleven upprättar kalkyler och budgetar för små företag inom valt verksamhetsområde.

Eleven analyserar och jämför faktorer som påverkar ett lokalt näringslivs sammansättning och utveckling.

Kriterier för betyget Mycket väl godkänd

Eleven visar i tillämpningar och på ett genomtänkt sätt affärsidéernas betydelse för verksamheten.

Eleven använder kalkyler och budgetar som beslutsunderlag i företagsekonomiska frågeställningar.

Eleven tolkar enkla bokslut och föreslår åtgärder utifrån dessa.

Ämne: **Företagsekonomi**
Kurs: **Småföretagande B**
Kurskod: **FE1208**
Poäng: **100**

Mål

Mål som eleverna skall ha uppnått efter avslutad kurs

Eleven skall
kunna utforma en affärsidé samt beskriva sambanden mellan affärsidé, organisation och marknadsföring,

kunna tolka och tillämpa lagar och regler som gäller för företagande,

kunna tillämpa principer och metoder för budgetering, finansiering och kalkylering,

kunna utföra marknadsundersökningar och välja marknadsföringsåtgärder,

kunna upprätta och följa upp en marknadsplan,

känna till myndigheter, organisationer och andra intressenter som har betydelse för småföretagande i olika former och inom olika branscher,

känna till de krav samhället ställer på företag i fråga om årsredovisning, skatter, avgifter och skyldigheter att lämna uppgifter samt att känna till de dokument som är nödvändiga för att uppfylla kraven,

kunna beskriva och kritiskt bedöma konkreta företagsekonomiska problem, ge förslag på lösningar samt ta initiativ till och ansvar för arbetsuppgifternas genomförande,

kunna utföra ekonomiska arbetsuppgifter med hjälp av aktuell informationsteknik och med för små företag lämpliga arbetsformer.

Betygskriterier

Kriterier för betyget Godkänd

Eleven utformar en affärsidé och förklarar sambanden mellan ett företags affärsidé, organisation och marknadsföring.

Eleven tolkar och tillämpar med viss hjälp lagar och regler som gäller för företagande.

Eleven utför enkla lönsamhetsberäkningar, upprättar budgetar samt redogör för olika finansieringsformer tillämpbara i mindre företag.

Eleven upprättar en enkel marknadsplan med hjälp av utförd marknadsundersökning och beräknar kostnaderna för planens genomförande.

Eleven upprättar enkla bokslut samt känner till principer för hur skatter och avgifter betalas.

Eleven redogör för olika intressenter som kan ha betydelse för små företag.

Eleven löser konkreta företagsekonomiska problem och sammanställer och presenterar resultaten.

Eleven använder med viss handledning informationsteknik vid arbete med företagsekonomiska frågor inom små företag.

Kriterier för betyget Väl godkänd

Eleven tillämpar i konkreta fall lagar och avtal som gäller för småföretagande.

Eleven använder resultat av ekonomiska beräkningar som underlag för beslut om framställning och marknadsföring av varor och tjänster.

Eleven analyserar bokslut och föreslår åtgärder samt redogör för de krav som samhället ställer på små företag.

Eleven använder informationsteknik vid företagsekonomiska tillämpningar.

Kriterier för betyget Mycket väl godkänd

Eleven arbetar fram och prövar affärsidéer utifrån en genomtänkt marknadsundersökning.

Eleven analyserar olika finansieringsformer och föreslår åtgärder utifrån dessa.

Eleven visar en helhetssyn då det gäller sambanden mellan småföretagens omgivningsfaktorer samt använder sina kunskaper vid tillämpningen av lagar och regler för företagande.

Eleven tillämpar ekonomiska och juridiska villkor och bestämmelser i autentiska situationer som är vanliga i små företag.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2000 och skall tillämpas på utbildning som påbörjas efter detta datum.

MATS EKHOLM

Lisbeth Rudemo